

Marin Držić

Pjesni razlike

SADRŽAJ

Posveta	3
1. O koji ljuvene sej pjesni slišate	4
2. Lipota od danice sve zvizde dobiva	4
3. Tko je taj, na saj svit anđeoski ki poje	5
4. Je li se ikada, o luzi, gđi vidil	6
5. Tko hoće liposti anđelske sve vidit	6
6. Ljubavi ljepša vil; neg je zrak sunčani	7
7. Tko hoće zgar s nebes pozriti na svit saj	7
8. Dvi zvizde ljuvene na ličcu rajskomu	8
9. Ili oganj ugasi ili slugu tvoga	8
10. Gizdava nika vil rajskoga uresa	8
11. Jaoh, plamen ljuveni rasčini život moj	9
12. Čemu je priverno, jaoh, moje služen'je	10
13. Pokli ktje taj tvoja, ljubavi, zla strila	10
14. Suze ovoj nisu vik, ke ronim niz lica	11
15. Pokoli, jaoh, ljubav, moj cvite, hoće toj	11
16. Pozor tvoj ljuveni, izbrana liposti	12
17. Cvit lijepe mladosti z godišti odhodi	12
18. Pogled tvoj ljuveni, gospoje od svih vil	13
19. Od koli zgar s nebes odluka nemila	13
20. U SMRT OD FIORE MARTINOVE ŠUMIČIĆ	14
21. EPITAPHIO	14
22. Ktje mi se nekada i bi me žuden'je	15
23. O svite! ti ti si pun tamne tamnosti	15
24. SVITLOMU I VRIDNOMU VLASTELINU SABU NIKULINOVU	16
RJEČNIK	18
ABECEDNI POPIS PJESAMA	19

Marin Držić
Svojim prijateljem.¹

Drazi prijatelji, ne mojte scijenit, da sam ove ne dobro složene pjesni činio dat na svitlos za ukazat ljepotu od moje poezije i dobrotu od moga uma, od šta se u istinu ne varam; ma za slobodit se, vjerujte mi, truda vazdašnjega i omraze vas prijatelja, koji, ljubeći i scijeneci mene za vašu dobrotu, ljubite i scijenite moje pjesni, od kojih svaki vas hoće da mu dar učinim; a ja ni vam mogu ne ugodit, ni sam dobar pisalac, ni mogu pismom svim u jedno zadovoljno učinit ovako kako stampom. I ako ne uzbude stvar, koja bi kniževne uši kojom godi vridnosti pasla, za to ne imam bit ja kriv nego vi, koji, što ste pitali, ja vam sam dao; i dao ono, što sam umio i imao. Ni vi ne imate bit krivi, za što ste ovi dar pitali za vas, a ne za družih, kojim ja dobrovoljno davam što umijem i imam; a družu neka ištu što za njih čini. Znam, er ova moja pisma ne mogu neg koris učinit: ako su krjepka sočna i vrijedna, plod će učinit; ako li nijesu, nauk će dat svakomu, da tko se na ovo stavlja, da razmišlja, hoće li s časti izit; er mnogi ovim putom scijene poštit, a osramote se. Ja ću samo ovo rit, er za ugodit prijateljem mnokrat sam dao neprijateljem o meni govorit; ma sam u meni razmišljao, er se prije ima stavit naprijed pogođaj od prijatelja neg pomrnjen'je od neprijatelja, prid kim što si veće pravi to si veće krivi, kojijem da ja rečem, kako sam komediole, koje su ovdi u nutra, u dva sjedanja sklopio, er me je tako brijeme silovalo i potrjeba od prijatelja, komu u ovi način za poslužit mnokrat sam obećao, što izvršivši sâm se sam pak od sebe čudio, kako se može učinit ne bi mi vjerovali kako i ne mogu vjerovat, da ja umijem veras učinit, a ne za ino neg, er su triš mudri kažu se šeskrat ludi. Sada, drazi prijatelji, neću drugo rit; neg vas ću molit, da uz ovi dar moj mali primite veliko srce, koje stoji vazda pripravno za poslužit vam.

¹ Ovo se nalazi u izdanju: Pjesni Marina Držića, u jedno stavljene s mnogim družim liepim stvarmi. U Bnechieh 1607. Polak Frana Bariletta.

1.

O koji ljuvene sej pjesni slišate,
požalte, jaoh, mene, a sebe čuvate
ljubavi, ke oblas pod suncem, koje sja,
satira svaku vlas; svjedok sam tomu ja,
ki nekad ne scijenjah ljuvene tej strile,
od veće kad se uzdah u moje, jaoh, sile,
dobrota s liposti ke slomi u meni
ljuvenom kriposti, s kojom se rvat ni,
koje sam sužan bio, mladosti moje cvit
od kad je procaftio; a toj ni mogao skrit
niz blido lice ovoj plač, ki sam prolivao,
i i(z) srca uzdah moj, koji sam podirao,
kunući nemilos gospoje svih vila,
ne milos, u milos ka se je stvorila;
er što mi braniše i što zвах nemilos
tizi(m) me shraniše, toj moja bi milos,
tizim ću na svit saj sloviti vrh inih,
tizim ću vječni raj uživat u višnjih.
Tim, koji cvilite u ognju ljuvenom,
i oganj hudite u ledu studenom,
ne scijente, da je led, sve što je studeno;
ima lik svaka zled; ni je sve medeno,
što slatko tko scijeni; a željam ljuvenim
sve uzde puštat ni. Likara ćud je tim
drugo dat neg žudi smagljivi nemoćnik,
ki želi što mu udi, a mrzi što mu 'e lik.
Ma sada poznam ja, er sve što svit ljubi
u vjetar ide tja i sve se, jaoh, gubi;
nego što slidimo put višnje dobrote,
u kojoj vidimo sve vječne ljepote.
Život naš kratak dan, žuđen'ja nemoći,
svjetovna dobra san, a naši dni noći;
za toj noć odimo svjetovne tamnosti;
a sunce slidimo od višnje svitlosti;
čim nam je dana moć po božjoj milosti
pri neg nas smrtna noć obujmi mrklosti.

2.

Lipota od danice sve zvizde dobiva,
a, vilo, tve lice danicu prisiva;
jur s u njem odkriva što vik ni moć izrit,
narav njim odiva i resi ovi svit:
pram, ki ti hotje svit taj narav na glavi

i zlatom uresit, uza je ljubavi;
a pozor gizdavi ljuven stril, s koga mrem,
cić koga i javi i u sni tužan grem,
s koga, jaoh, suze trem, da žali svak mene,
a srcem podirem uzdahe ognjene;
lir, ruže rumene, u raj u kojih ni,
u obraz tvoj skićene trkač su ognjeni;
a koralj crveni od usti medenih,
i biser ljuveni luk, odkle strilja svih;
veseli a tvoj smih, medena i rič taj,
lip uzras i hod tih, ljuven je slatki raj,
nad kime, vilo znaj, blaženstva meni ni;
gospoje, na svit saj ti s' moj raj jedini.
Ah! tako mene ini ljuven plam negorit,
mislim te sve moe dni i služit i dvorit.

3.

Tko je taj, na saj svit andeoski ki poje,
u pjesan da će izrit lipos me gospoje,
ka nosi obraz bil i ures gizdavi,
jaki 'no Diana vil, kad se u lov odpravi:
nje prami od kosi u venčac saviti,
na glavi ke nosi, zlato su viditi;
a sjaju nje oči, ljuveni ke su stan,
jak zvizda s istoči, ka vodi bijeli dan;
a gore nje lica, jaki no u gori
rumena ružica pri danka o zori;
koralj su nje usti, ke resi drag kami,
od kih rič izusti svakoga da smami;
prolitnja sva rados nje je smih ljuveni,
u kom je taj slados, ku izrit moći ni;
a prsi nje mile lir bili odiva,
kojima sve vile na lasno dobiva;
uzrasom vidi se kraljica svih vila,
svim inim vik nî se ljepša vil vidila;
a slavno, dim uprav, i milo tač hodi,
reg bi da š njom ljubav tanačac izvodi.
Kako ju lipotom višnji bog s nebesi,
tako ju i dobrotom nada sve uresi;
ter se ona može rit kruna i čas od svih vil,
ke je ikad na saj svit višnji bog satvoril.
Kros toj se ne trudi, ako tko u pjesan
nje lipos rit žudi, er ti 'e sve zaman.

4.

Je li se ikada, o luzi, gdi vidil
pod nebom do sada od ove ljepša vil?
rumeno nje ličce priziva sunačce.
O svitla danice, ustav se za mal čas,
vilinja stražice, ter pozri na obraz
od ove, ka je cvit svih vila na saj svit;
i vi ine svitlosti pozrite za milos
ovojzi mladosti jedinu na lipos,
ke ures i dika višnja je prilika.
Eto je blažena, pri kojom počiva
i voda studena, kom ličce umiva,
i ruža, ku nosi, za ures od kosi;
blažena trava i cvit, ki pleše nje stupaj,
blažen se može i rit zeleni dubak taj,
ki sjencu njoj čini u ovoj planini;
blažena i strila, kom ljubav strilja svih
iz lica nje bila i iz oči ljuvenih;
er tužit slatko jes kroz rajski nje ures;
ma blažen zadosti, komu da dobra čas
nje rajске liposti i rajski nje ures
u slatkoj ljubavi uživat na travi

5.

Tko hoće liposti andelske sve vidit,
od ove mladosti na lice ktjej pozrit,
pogledom ka slatkim zanosi srce svim:
rusi su nje prami sunčana uresa,
kim mlados zamami i srca njih sveza,
neka je vas vik svoj svak sužan i rob njoj;
svitlje su nje oči, kim srce me rani,
neg zvizda s istoči, koja se uzbani
prid suncem vrh gora, kad svitla sja zora;
a kad rič medenu tko bude nje čuti,
svu rados ljuvenu u srcu očuti,
kojom se na svit saj okuša vječni raj;
a kad smih veseli otvori, u taj čas
ina se ne želi pod nebom veća slas;
gorko se dresel'je stvara u vesel'je;
kad stupa nje stupaj, Diana svak bi mnil
prislavna da je taj gospoja bijelih vil;
ljuveno tolikoj uznosi ures svoj;
a bila ljuvena kad svrne sva lica,
na kojih rumena taj cafti ružica,
s zorome, svak reče, prid suncem istječe.

Blažena i trava blaženo i cvitje
i, ki ga sazdava, blaženo prolitje,
kud lipos nje hodi i tance izvodi;
ma blažen svasma taj može se zvat vrh svih
kako ki vječni raj uživa u višnjih,
komu u dar dala jes nje ljubav svoj ures.

6.

Ljubavi ljepša vil; neg je zrak sunčani
pod nebom vik vidil, srdačce me rani:
nje ures izbrani, zlati pram kosi,
prilike komu nî, svim srce zanosi;
a lišcem koe nosi jak anđel zgar s nebes,
uzdišu kim mnozi, zatravil mene jes;
a ne vim, koja čes može me izvidat,
ako mi nje ures ne bude lika dat.
Ljubavi, tvoj stril zlat spravi k njoj ognjeni,
ako ona bude stat nemila proć meni;
er razlog nijedan nî, da jedan suze tre
kros plamen ljuveni, a drugi vesel gre.
Ma tko je da ne mre želeći ljuveno,
anđelsko kad pozre nje lice rumeno?
Tako je suđeno, toj hoće višnja moć,
da za njom skroveno svak gori dan i noć,
da vajmeh nije moć nigdar mir prijati
neg u ognju, ili hoć ili neć, stojati,
nego li plakati, ljubavi, i tvu vlas
na pomoć vik zvati, ma gluhu na moj glas.

7.²

Tko hoće zgar s nebes pozriti na svit saj
anđelski vas ures, ovuj vil pogledaj,
ka prami od kosi i lićcem rumenim
ne kteći zanosi ljuveno srce svim;
a slatkim pozorom, ki mene čini mrit,
jaoh, čini mramorom studenim u plam it.
Pogledaj, mladosti, od svita ka s ures,
cvit ove liposti, doćim ti dano jes;
ar lice svitlo toj s brjemenom utječe,
a sunce ovakoj u rijetko istječe.

² ova je pjesma u 3. izd. i rukopisu složena sa 6. u jednu.

8.

Dvi zvizde ljuvene na ličcu rajskomu
strile su ognjene srdačcu jaoh momu.
Vaj, tko bi ikad mnil, da pogled slatki taj
prilijepe ovej vil srcu je plač i vaj?
I zvizde tej sjaju u višnjih na nebi,
a vajmeh ne imaju taj čemer u sebi.
Oto smrt mu vidim, a ljubav i nje vlas
sili me, da slidim očiti moj poraz;
oto kad ne pozrem tej zvizde danice,
ako i š njih na smrt grem, more me tužice.
Stvoren sam vidju ja letušte naravi,
ka na plam gre; er sja gdi život ostavi.

9.

Ili oganj ugasi ili slugu tvoga
svasma ognjem porazi ili užež dragoga,
neka smo, jaoh, družu, ljubavi ma draga,
u ljuvenoj tuzi, čim se trud odlaga.

10.

Gizdava nika vil rajskoga uresa,
ka nosi obraz bil jak anđel s nebesa,
lipotom zaveza pritužni život moj,
kojo(m) me, jaoh, steza, da sam rob u vik njoj;
a ljubav hoće toj, ka u njoj ima moć,
ka čini, srce ovoj da tuži dan i noć,
da, vajmeh, nije moć slobodu ufati
neg sužan, ili hoć ili neć, stojati,
neg suze lijevati tej grozne niz obraz
i svak čas, jaoh, zvati gluhu smrt na moj glas;
dočime koja vlas od višnje svitlosti
zgar zatre zlu oblas hude nemilosti,
ka u toj liposti, ka suncu odsiva,
mojojzi mladosti ufan'je sakriva;
ter se, jaoh, snebiva me srce, nemilos
gdi u njoj dobiva dobrotu i lipos.
Tim cvili ma mlados i javi u sni,
prid tom vil er milos ufati meni ni;
cić toga tko ne mni, da mogu ne tužit
bolestan i sve dni grozni plač ne družit?
Uzdaše tužni moj, pokli se spravi sad,

da svijetu nepokoj navijestiš i gork jad,
kroza ki tač vene mladosti moje cvit,
požalit a mene ni tko bi na saj svit,
prid s prva k onojzi najlipšoj od vila,
u ličcu kojojzi ljuvena 'e sva sila,
srce ka pogledom rani mi, ter ja tim
stvaram se sad ledom sad ognjem goruštım.
Reci joj: gospoje, gospoje od svih vil,
priklon uši tvoje, da čuješ grozni cvil,
da čuješ tužan glas, ki zove dan i noć,
usiona tvoja vlas da tužnu da pomoć;
najverni oda sve gizdave mladosti
mre ranjen, jaoh, od tve andelske liposti;
srdačce omehčaj, dragoga pomili,
ne čini, smrtni vaj da ga već tač cvili;
tvojom ga ljubavi obesel gospoje,
neka te vik slavi, neka te vik poje.
Ako bi obraz tja za nečut odnila,
tužan glas jak zmija da je vik nemila,
uzdaše tužni moj, k meni se ne vrni,
ma hrlo stupaj tvoj kamo hoć obrni;
željahno pripijevaj, kud godi budeš prit,
ljuveni plač i vaj, koji me čini mrit.

11.

Jaoh, plamen ljuveni rasčini život moj,
vjerovat a meni gospoja neće toj.
U suzah vas plovem, uzdišem dan i noć,
vapijem i zovem, a zaman, nje pomoć.
Pogledom ljuvenim srdačce me rani,
a lićcem rumenim slatki pokoj zani;
sad za me ne haje, boli se a mnom svit;
u gizdah ma traje liposti svoje cvit;
u pjesneh provodi vesele sve danke,
a mene smrt vodi na plačne svoe stanke.
Jaoh, mramor studeni cijepa se u sto dil
na moj plač ljuveni, na moju tužbu i cvil,
i srca kamena rastaplja u suzah
ma tužba ljuvena, željahni moj uzdah;
kroz ljubav ki cvile, ponavlja bolizan,
čuvši me plač dile sa mnome po vas dan;
a ona se ne boli nit mari čut moj trud,
ma obraz oholi od mene svrće svud;
kaže se od zmija i zvirı oda svih,
nalipa gorčija i trava jadovnih.
Ah, tko bi toj sumnjil na ličce ljuveno?

tko li bi u njem mnil da je toj skroveno?
Pogledu ljuvenu virovat ni sada
ni ličcu rumenu; puno je sve jada.

12.

Čemu je priverno, jaoh, moje služen'je,
kad plata čemerno meni jes tužen'je?
Čemu je cviliti, pokli se gorčije
na moj plač smiliti srce ima od zmije?
Čemu zvat dan i noć, da mramor studeni
bude mi dat pomoć u mucu ljuveni?
Čemu li, jaoh, kripas od zvizda zlim tvorit,
od srca nemilos pokli me čini mrit?
Oto mi dano jes za smrtni moj poraz
i za mu hudu čes sliditi lip obraz,
lip obraz, svitlosti ki suncu odsiva,
a rajske liposti lipotom dobiva,
u komu samu smrt dobiva nemilos,
ka me će skoro strt, dobrotu i lipos,
s koje sam ufan'je me slatko izgubil,
a gorko plakan'je i tužbu sadružil.

13.

Pokli ktje taj tvoja, ljubavi, zla strila,
da meni gospoja kaže se nemila;
meni već ni mila ni svitlos sunčana
ni družih kih vila taj lipos izbrana;
a molim, pri dana životu suđena
da bi mi zgar dana taj svrha žuđena.
Rad bih znat, ognjena usiona ljubavi,
taj lica rumena, kojijem me zatravi,
jaoh, kako ostavi, da njima ovakoj
i u sni i javi skonča se sluga tvoj.
Ni razlog, vajmeh, toj, da je ona srcem mraz,
a tužno srce ovoj da gori kroz nje obraz,
a smrtni, jaoh, poraz da mori mene vik,
a da mi nje ukras ne bude dati lik,
da moj glas i jezik nemilos budeći,
jaoh, zaman morim vik prid tom vil cvileći.

14.

Suze ovoj nisu vik, ke ronim niz lica;
suze su srcu lik, kad mu je tužica;
bolesnu suzami boles se odlaga;
mojim se tugami svak čas jad prilaga;
smrtni je nepokoj, a ljubav toj tvori,
ki plačem život moj skončava i mori;
zlamen'je koji su bolesti od moje,
uzdasi toj nisu ni slika njih to je;
uzdahom svrha jes, a prsi me svak čas
ćute veću boles i smrtni, jaoh, poraz,
ljubav, kâ je u meni srci mi goreći,
ovi vjetar čini oko ognja leteći.
Kim čudom toj činiš; ljubavi, ktje mi rit,
da ga u ognju tač držiš, a neć ga izgorit?

15.

Pokoli, jaoh, ljubav, moj cvite, hoće toj,
da za te ne pristav uzdišem ovakoj
i da ino s istoči, jaoh, ne sja sunačce
na plačne me oči neg rajsko tve lice;
ne moj mi zazirat, molim te ljuveno,
toj slatko pozirat tve ličce rumeno;
er kada ličce toj ne budem tve pozrit,
jaoh, smrtni nepokoj hoće me umorit;
i mene tamnosti obujme sve tada
bes tvoje liposti, ka život moj vlada.
Oto tebe izbavi i uze i strila,
moj cvite gizdavi, ljuvena taj sila;
oto ti slatki goj u srcu uživaš,
a što je nepokoj ljuveni, jaoh, ne znaš;
ljubav ti u prsi, kim nje vlas satireš,
tih plamak uvrzi u sebi da čuješ,
ljuveno što 'e mriti i ki je nepokoj
dragoga želiti, izbrani cvite moj!
Ružice rumena, taj svitli tvoj ures
i gizda ljuvena slave te do nebes;
gdino si kraj rika u vrime prolitja,
sva si čas i dika izbranoga cvitja;
svitle se tva lica prije danku u gori
jak zvizda danica prid suncem o zori;
mladosti tim mile ubrat te sve žude,
tobom da pribile njih prsi uljude;
vrhu svih ma mlados sve smagne, ružice,
za gizdu i rados da združi tve lice;

ma njeka prem huda protiva meni čes
brani mi od svuda združiti tvoj ures.
I rijeke duboke i drače i grane
tej tvoje visoke k tebi mi prit brane,
ter takoj tvoj obraz, ružice, želeći
skončam se jak no mraz na suncu kopneći.

16.

Pozor tvoj ljuveni, izbrana liposti,
primaga u meni sve sione kriposti;
mojojzi mladosti, tva lipos ku stravi,
eto sve sladosti tvoj pozor objavi;
a obraz gizdavi i zlati ti prami
rič puna ljubavi koga da ne smami?
Raj svitlim zvijezdami tvo(j) je ures i dika,
a među vilami tebi nî prilika.
O časti velika svih vila, ni na svit
podobna jezika za lipos tvu slavit!
Vaj, tko da moke³ izrit rumene ružice,
eto s kih hoću umrit, kim cafti tve lice!
Ah, tako suzice ne ronit, a zaman,
rad tebe diklice budem ti, vik sužan,
lipos tvu noć i dan slaviti u vas glas,
ako i nî podoban za tvoju slavu i čas.

17.

Cvit lijepe mladosti z godišti odhodi
i š njima radosti sve naše odvodi.
Tva lipos i gizde i ures izbrani
i svitle dvi zvizde, kim srce me rani,
lipsaju na svak čas jaki no ubran cvit
na suncu jak no i mraz; kros toj prim ovi svit:
veselo prolitje vrimena slatkoga
ne upus, čim cvitje cafti lica tvoga;
uživaj liposti, uživaj i rados,
ljuvenom kriposti uzvisi tvu mlados;
er vrime toj slatko jak vitar utječe,
puštav ga u kratko kajanj'je se stječe.

³ u rukopisu: mož

18.

Pogled tvoj ljuveni, gospoje od svih vil,
smrtno je u meni srdačce izranil;
a gizde tej tvoje i rajsko ličce toj
sili me, gospoje, da sam rob u vik tvoj.
Vaj, ma tko može bit toliko srcem mraz,
da ne će u plam it pozrivši tvoj obraz?
Lipos tva i dika i slavni taj ures
eto je sva slika andela zgar s nebes.
Ah, tako, diklice, u milos tvoju prit,
budu mi tužice sve slatke za te bit.

19.

Od koli zgar s nebes odluka nemila
od tebe mene jes, moj cvite, odilila,
tučem se plaćući, dragoga jak druga
grlica ištući, od luga do luga;
i plačna, jaoh, takoj kudi grem, bez mira
andelski ures tvoj svud mi se prizira;
jaoh tužna, i mnokrat blažena mneći bit
i grlit bili vrat i ličce tve ljubit
nađem se kako taj, ki u san uživa
svojim drazim vječni raj, ter se pak snebiva,
kada se probudi daleče od dragoga,
koga jaoh žudi vrh svega inoga.
More li toj biti da budeš, jaoh, takoj
u zabit staviti mu vjeru, cvite moj?
Ma tko bi ikad mnil izbrana liposti,
da taj tvoj ures bil skriva sve gorkosti?
Ne mogu vjerovat, tolika da lipos
u sebi ne će imat ku godi još milos,
i da se na plač moj još ne ćeš smiliti
i tužno srce ovoj napokon smiriti.
More li taj rika, prislavne gdi vile
vašega jezika slatke pjesni dile,
učinit tolikoj tim pjesni od raja,
drag žilju, da s ti moj kako sam ja tvoja?

20.

U SMRT OD FIORE MARTINOVE ŠUMIČIĆ.

Gizdava mladosti, ka grozne suze treš
za mojom liposti i priku smrt kuneš,
koja ktje potlačit u vrime, kad ctješe
mladosti moje cvit, kim se svit resješe,
kad sjaše me lice meu lipim vilama
kako no sunačce meu svitlim zvizdama,
tej suze ustavi, suze su tej zaman,
jer u višnjoj slavi uživam vječni dan,
ki vrime ne vlada, ni stiže mrkla noć;
gdi ni pri neg sada i gdi smrt ne ima moć;
gdi gorko dresel'je ne ima nijednu vlas,
ma gdi je vesel'je i gdi je vječna slas;
gdi vernim spravil jes u vike slatki stan
vladalac od nebes, bez noći gdi je dan.
I ako telesnom lipotom slavna bjeh,
na nebu duhovnom ljepša sam vila svih,
ku prika huda smrt izagnana s nebes
ne može vik satrt; vječni nje život jes.
A i ti ć mladosti sjemo doć, a ne mniš,
za što u tamnosti telesnoj sanak spiš;
ma oči otvori i djeluj djela taj,
sa mnom da i ti gori uživaš vječni raj
i višnje liposti, ke su ine neg moje
u vječnoj svitlosti, kim se duše goje.

21.

EPITAPHIO.

O koji gledaš sad, gdje je ovdi cvit proctil,
na zemlji ki nikad pridje se ni vidil,
lipotom ki cvitja dobiva ostala,
dragoga prolitja ki je sad sva hvala.
Bila sam mladica, koja se zвах Fiora,
sva kako ružica, ku goji zgar zora,
koja se mogah rit meu svitlom mladosti
svim dobrom slavni cvit oda svih liposti;
ma višnji na nebi vidiv me, pravo dim,
uzet me ktje sebi, da mu raj uljudim.
Tad u plaču osta svit kako kad sunačce
od zemlje bude odnit zimnji dan svoe ličce;
i za plač od svita utješit višnji zgar
za Fioru od cvita stvori mu ovi dar.

22.

Ktje mi se nekada i bi me žuden'je,
u srcu mom sada drugo je hotjen'je.
S pameti stajem se, ter kteći što trudi,
prem svasma kajem se, i što ufah i žudih.
Ljubav me i lipos pod svoju vlas stavi,
razložna nu kripos tej sile me izbavi,
slobodi me i uze, u koj se samohoć
zapletoh; na suze kad ne mnjah njome doć,
kad liče rumeno bes sumnje pozirah,
u kom sve ljuveno blaženstvo zamirah,
a srce jadovno puno nemilosti
stojaše pripravno za dat mi žalosti.
Slobodu sad slavim pojući u vas glas,
ljubavi, a pravim, tva minu svasma vlas;
ognjene tve strile zaman su, ke tratiš;
njegda su ranile, slavu istom sad kratiš.

23.

O svite! ti ti si pun tamne tamnosti;
daleče koli si od višnje svitlosti?
G zlu tvomu pristaješ po grešnoj naravi;
od dobra ostaješ, koe ti bog objavi;
nebeske darove andelske ohodiš,
zemaljske otrove a s tvojim zlom slidiš.
O slijepi čovječe, zemlja ti omili,
ka te nesvijesniče na gork plač usili;
a nebo ostavi, gdi višnji pribiva
i gdi se u slavi vječni mir uživa.
K nebesom dvigni oči, pogledaj vrh gora,
gdi sunce s istoči sad tvoj vid otvora,
ostavi tamnosti, kako ti on sviti
svojome svitlosti, čovječe, ktjejt iti.

24. SVITLOMU I VRIDNOMU VLASTELINU SABU NIKULINOVU⁴ MARIN DRŽIĆ.

O ki si svitla čas izbrane mladosti,
od grada ures vas pun svake milosti,
plemiću, mudrosti ki slijediš drum pravi,
a put od ludosti svim ludim ostavi,
poslušaj s ljubavi Držića, pri vodi
u slavnoj dubravi ki s vilam dan vodi,
s kim opći i hodi nekada i Gjore
i Šiško izvodi tanačce kraj gore
s večera do zore spjevaje tej pjesni,
zemlja lijes i more od slasti ter bjesni.
Mnozi su nesvijesni i čudi nemile
ki vele: Držić sni da opće š njim vile,
ke ljube i mile mladiće ljuvene
i kim pjesni dile kraj rike studene;
lupežom i mene još čine prid tobom
kako oni, ki scijene i sude svih sobom.
Putnici, ki gorom vrh rike putuju,
što spivam ja zorom s vilama sve čuju;
ma koji vuhuju dičiv se tuđime,
dugo se ne štuju, otkriva sve vrime.
Lupeštvom ah! time ne tvor me nitkore,
neznano er ime još slavno bit more:
slavici od gore jur pjesni me znaju,
od zore do zore na ke mi odpivaju;
boži dar poznaju i gluhe dubrave,
komu hvalu daju, koga sa mnom slave;
i cvitja i trave časti se vesele
od ove države, kojoj dobro žele;
a zli se dresese kako sve, kim vlada
nenavis. Tim vele: toj ni čas od grada
i ako 'e, ni sada pjesnivac neg jedan,
zemaljska ki sklada i rajska u pjesan,
od boga ki bi dan ovojzi državi
za ures prislavan, kim da se proslavi.
U pjesan taj stavi: sve Držić što poje,
toj Čavčić ne pravi, istina ni to je.
Vridne časti svoje dosta je Čavčiću,
bolji dio od koje zač će dat Držiću?
Može se, rjeti ću, darovat zlatan pas,
razumni plemiću, ma nigdar vridna čas;
razumnu sva je slas blaženstva od svita

⁴ Na ovom je mjestu u 2. izdanju netko upisao: Gunduliću.

meu ljudmi častan glas; toga se svak hita.
Čavčića nu pita, što će rit na ovoj?
Časti se svak čita svojome, rijet će toj.
Plemiću, mir i goj u srcu tvom budi;
ja ću rit razlog moj, a razum tvoj sudi:
pošteno tko trudi ima li, rad bih znat,
od boga i od ljudi poštenu platu imat.
Lupež se ne mao zvat može svak ovdi i svud
tko bude platu iskat za tuđu muku i trud;
istine ma je ćud: što ju već sakrivaš,
od kud ne mniš, o(d) tud kažeš većma dvaš.
Plemiću, svaka laž na laži ostaje,
a zemlji svaki daž nije hranu da daje;
razuma plata je, ka ne mre nikadar,
vridna čas, nam ka je od boga ljepši dar.
Čas je ona vridna stvar, ku glavom štitiše
Lexandro i Caesar i cić ke umriše,
i koju slidiše pjesnivci svi njekad,
koji osvitliše pjesnima svak svoj grad;
a tko zna, ako i sad i Držić ištući
steći čas ovi grad prosvijetli pojući.
Vide se živući i veća čudesa,
sve može mogući učinit s nebesa.
Nika vil uresa prislavna, ka mene
lipotom zaveza, ter mladost ma vene,
kraj rike studene užije na svak čas
na pjesni ljuvene, da se dam svasma vas,
u pjesneh da svu čas od svita postavim,
nje gizde u vas glas i lipos da slavim,
u meni ter pravim, učinit tko će toj,
da ikad ostavim sej pjesni, bože moj!
Besjedi već ovoj stavit ću svrhu ja;
sad reci razum tvoj, je li pravda moja?
Istina suncem sja, s ljubavi cić toga
čti dobrota tvoja lis Držića tvoga.

SVRHA.

RJEČNIK

brijeme - vrijeme

caftiti - cvjetati

cić - radi

ctjeti, ctiti - cvjetati

čes - sudbina

čtiti - čitati

daž - kiša, dažd

dim - od gl. **diti**, govoriti - govorim

dresel'je - žalost, tuga

dubak - demin. od dub, šumica, gaj

dvaš - dvaput

er - jer

goj - užitak; hrana; njega

hotjen'je - htijenje, želja

hrlo - brzo

it, iti - ići

izrit - izreći

jak, jaki - kao

jur - već

koli - koliko

letušti - leteći, koji leti

Lexandro - Aleksandar Veliki

lijes - šuma

likar - lječnik

lipost - ljepota

lir - ljiljan

ljuven - ljubavni

mao - mali

moke - može

nalip - otrov

nenavis - mržnja, zavist

nitkore - nitko

oblas - vlast

oći (prez. **odem**) - ostaviti

pogodaj -

pokli - budući da

pomrnjen'je - mrmljanje

pozirati - promatrati, gledati

pravim - govorim

prem - upravo, baš

pridje - prije

prilika - slika, pojava

primagati - nadvladati, pobijediti

prisivati - presijavati

procaftiti - procvjetati

rijeti - reći

riti - reći

rus - crven

saj - ovaj

samohoć - slobodan

scijeniti - misliti, smatrati, držati

silovati - prisiliti

sjemo - simo, ovamo

slavic - slavuj

smagljiv - željan, požudan

stamp (tal.) - tisak

stanak - sastanak

stupaj - korak

tač - tako

tanačac - ples

tja - tamo

tratiti - trošiti

triš - triput

usion - prisilan

uvrci - baciti, uvrnuti

uzbaniti se - postati ponositi

vaj - jad

veras (lat. **versus**) - stih

vik - uvijek, ikad; s negacijom - nikad

vim - znam; (od **viti** - znati)

vuhovati - varati, biti prijevaran

zač - zašto

zamiriti - opaziti

zgar - odozgo

zlamen'je - znak

zled - zlo

žlj - ljiljan

ABECEDNI POPIS PJESAMA

<i>Cvit lijepe mladosti z godišti odhodi</i>	12
<i>Čemu je priverno, jaoh, moje služen'je</i>	10
<i>Dvi zvizde ljuvene na ličcu rajskomu</i>	8
EPITAPHIO	14
<i>Gizdava nika vil rajskoga uresa</i>	8
<i>Ili oganj ugasi ili slugu tvoga</i>	8
<i>Jaoh, plamen ljuveni rasčini život moj</i>	9
<i>Je li se ikada, o luzi, gdi vidil</i>	6
<i>Ktje mi se nekada i bi me žuđen'je</i>	15
<i>Lipota od danice sve zvizde dobiva</i>	4
<i>Ljubavi ljepša vil; neg je zrak sunčani</i>	7
<i>Od koli zgar s nebes odluka nemila</i>	13
<i>O koji ljuvene sej pjesni slišate</i>	4
<i>O svite! ti ti si pun tamne tamnosti</i>	15
<i>Pogled tvoj ljuveni, gospoje od svih vil</i>	13
<i>Pokli ktje taj tvoja, ljubavi, zla strila</i>	10
<i>Pokoli, jaoh, ljubav, moj cvite, hoće toj</i>	11
[Posveta]	3
<i>Pozor tvoj ljuveni, izbrana liposti</i>	12
<i>Suze ovoj nisu vik, ke ronim niz lica</i>	11
SVITLOMU I VRIDNOMU VLASTELINU	
SABU NIKULINOVU	16
<i>Tko hoće liposti andelske sve vidit</i>	6
<i>Tko hoće zgar s nebes pozriti na svit saj</i>	7
<i>Tko je taj, na saj svit anđeoski ki poje</i>	5
U SMRT OD FIORE MARTINOVE	
ŠUMIČIĆ	14